

УДК 725.394(043.2)

**КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ
ВИСОТНИХ ДОМІНАНТ ЗАБУДОВИ АЕРОПОРТІВ**

Анна Шандюк

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Галина Агеєва, к. т. н., с. н. с.

Ключові слова: аеропорт, приаеродромна територія, аеродромно-диспетчерська вежа, архітектурні ресурси, культурологічні ресурси

Архітектурне середовище аеропортів має свої особливості, пов'язані з технологічними процесами авіаційний перевезень та безпекою польотів. Висотними домінантами забудовами є будівлі аеродромно-диспетчерських веж (АДВ) [1-3].

Реалізація креативних ідей формоутворення висотних акцентів архітектури, об'ємно-планувальних рішень будівель може бути спрямована на створення культурологічних ресурсів середовища аеропорта [4].

Такі завдання є актуальними для України, яка взнала значних втрат об'єктів житлово-цивільного та виробничого призначення внаслідок воєнних дій на її території, починаючи з 2014 року, зокрема, будівлі АДВ в аеропорту Донецька [5].

Мета роботи – вивчення принципів та методів перетворення будівель АДВ на культурологічні ресурси.

Матеріали дослідження – приклади будівель АДВ, містобудівні, архітектурні, конструктивні, художні рішення яких дозволили перетворити їх на культурологічні ресурси аеропорту та країни в цілому.

Методи дослідження – системний підхід до вивчення об'єктів як складових містобудівної ситуації, архітектурного та соціального середовища аеропортів та приаеродромних територій.

Результати. Висотні домінанти, враховуючі їх вплив на містобудівну ситуацію, потребують пошуку виразних образів для реалізації іміджевих функцій аеропорту, міста, країни в цілому [2].

Для цього можуть бути задіяні архітектурні, художні, конструктивні, інженерно-технічні рішення, які перетворюють об'єкти на унікальні архітектурні та культурологічні ресурси аеропортів [1, 3].

Прикладом унікальних архітектурних рішень можуть бути будівлі АДВ в аеропортах Баку (Азербайджан), Відня (Австрія), Единбурга (Шотландія), Осло (Норвегія), тощо.

Прикладом унікальних культурологічних ресурсів можуть бути будівлі АДВ в аеропортах Сіднея (42,85 м, 1996 р.), Стамбула (96 м, 2016 р.). Обидві мають «флористичні» форми, кожна з якої є своєрідним символом країни [1, 3].

Для Сіднея це – будяк пониклий – один зі трьох флористичних символів першого герба Австралії, дарованого країні королем Едуардом VII 7 травня 1908 р.. Для Стамбула – тюльпан – символ влади та державності. Оригінальні архітектурні та технічні рішення першого об'єкту дозволили включити його до Списку спадщини Співдружності Австралії в 2016 р.

Для України символом незламності людського духу під час проведення антитерористичної операції в 2014 р. став обрис порушеної будівлі АДВ (51 м, 2012 р.) в аеропорту Донецька. Створення образів АДВ на культурних засадах є патріотичним вирішенням.

Україна має багато символів, таких як герб, квіти соняшника, мальви, тополя, вишиванка, калина, верба і т. д. Можливо, маючи такі прекрасні символи, український народ зумів зберегти від забуття нашу пісню і думу, нашу історію і родову пам'ять, волелюбність.

Враховуючі практику аеропорту Единбурга, до реалізації містобудівних, архітектурних, конструктивних та інженерних рішень можуть бути додані медійні технології, які дозволять перетворити статичний об'єкт – будівлю АДВ – на рекламно-інформаційну домінанту не тільки аеропорту, але й приаеродромної території [2, 3].

Висновки. Відновлення архітектурного середовища аеропортів, зруйнованих окупантами впродовж 2014-2022 рр., потребує значних матеріальних, фінансових, людських ресурсів. Але саме цей етап відновлення може бути використаний задля створення середовища, складові якого у своїх рішеннях увіковічать мужність українського народу в боротьбі за незалежність. Насамперед, це – будівля АДВ Міжнародного аеропорту «Донецьк» [5].

Список використаних джерел:

1. Агеєва Г. М. Об'єкти спеціального призначення – висотні акценти архітектури аеропортів. *Промислове будівництво та інженерні споруди*. 2016. № 3. С. 20-24.
2. Агеєва Г. М. Динаміка змін архітектурних рішень аеродромно-диспетчерських веж та їх вплив на містобудівну ситуацію. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2018. № 2(21). С. 3-18.
3. Агеєва Г. М. Аеродромно-диспетчерські вежі – медіадомінанти макросередовища аеропортів. *Містобудування та територіальне планування*. 2019. Вип.70. С. 27-43.
4. Волкова А. В., Агеєва Г. М. Культурно-історичні цінності та природа як основні джерела пошуку ідей для архітектури аеропортів. *ABIA-2017: матеріали XIII міжнар. наук.-техн. конф.*, м. Київ, 19-21 квітня 2017 р. Київ: НАУ, 2017. С. 24.1-24.4.
5. Волкова А. В., Агеєва Г. М. Нові аеродромно-диспетчерські вежі аеропортів України. *Ефективні технології і будівництві: матеріали Міжнар. наук.-техн. конф.*, м. Київ, 7-8 квітня 2016 р. Київ: КНУБА, 2016. С. 139-140.